

☰ Menu

Støt POV - og få Stefan Zweigs *'Stjerne- stunder'*

Støt POV's arbejde som uafhængigt medie og modtag e-bøger, invitationer til POV Talks, medlemsbrev m.m.

Turbine

25 kr./md. →

50 kr./md. →

100 kr./md. →

POV. INTERNATIONAL
NYE STEMME, SYNSPUNKTER OG JOURNALISTIK - ONLINE HVER DAG - UGEBREV HVER FREDAG

ABENT HUS

Køber
Kæm
"Lagk

6 rum/2:

Se anc

Menu

Som en spændingsroman ulmer uroen under overfladen – ‘Grænseland’ er velskrevet og vellykket

Publiceret 15/06/2020 i Kultur/Bøger
af **Magnus Søndergaard**

GENFORENINGSDAGEN 100 ÅR // BOGANMELDELSE – 2020 er året, hvor danskerne for alvor skal lære om de hændelser, der ligger bag kongerigets nuværende grænser. I 100-året for genforeningen, har den nuværende grænsedragning været genstand for en række kompetente værker, og det er bl.a. i samarbejdet med DR's udmærkede serie, "Grænseland", at en ny bog af samme navn er udkommet. Det er en særdeles velskrevet og flot illustreret bog, der indeholder både små og store historier om alt, du behøver at vide om de hektiske år fra 1840'erne og frem til genforeningen i 1920

"Et historisk godt naboskab", som det kaldes i Poul Duedahls indledning, har været grundlag for så velfungerende et samarbejde, at mange uden for Sønderjylland nok ikke havde tænkt de store tanker om det, hvis ikke et jubilæum havde sat fokus på det.

De fleste ville i virkeligheden, i hvert fald inden i år, måske i højere grad forbinde græselandet med dansk folkeparti-etablerede grænsevagter og billig dåseøl uden pant.

De velkendte sønderjyske kaffeborde bliver igen belyst som levn fra en national identitetskamp og ikke bare som danskernes kærlighed til kage

Nu har genforeningen i stedet sat hele Sønderjylland i et mere historisk, nuanceret og retfærdigt skær. De velkendte sønderjyske kaffeborde bliver igen belyst som levn fra en national identitetskamp og ikke bare som danskernes kærlighed til kage, og Isted bliver igen fremhævet som andet end bare navnet på berømt og berygtet gade i København.

Sønderjylland er med andre ord igen blevet folkeeje, og det er både glædeligt og fortjent, og ikke mindst takket være de mange dygtige historikere, der er med til at gøre historien levende og vedkommende. Her er bogens forfatter, Poul Duedahl og ”Grænseland”, en vigtig brik.

En vekslen mellem fysiske og mentale kampe

En af bogens helt store styrker, er dens vekslen mellem de fysiske og de mentale kampe.

”Den fysiske grænse er statens krop, sindelaget er statens sjæl”, citeres det i bogen, og Duedahl lader således sit værk dykke ned i begge aspekter af grænselandets historie. Og det gør han dygtigt.

Forfatterens tidligere værker taget i betragtning, ved man da også straks, at man med Poul Duedahl er i særdeles godt og kompetent selskab. Hans CV tæller hele tre priser for ‘årets historiske bog’, og både form og indhold er i denne bog ligeledes kvalitetsfyldt.

Historier om et hertugdømme i fred og fordragelighed fungerer som en spændingsfaktor, suppleret med en solid omgang historisk forskning

Med genforenings-jubilæet ved læseren naturligvis allerede, at den fysiske kamp om grænsedragninger kostede tusindvis af liv og lemmer, men fortalt med et fokus på folkets sindelag, bliver historien både levendegjort, nuanceret og problematiseret.

Poul Duedahl vælger at lade sin historie starte med en brand i 1842 i Hamborg: Porten til Holsten.

Det er på god og behørig afstand af den første slesvigske krig, og bogen tør vente med at gå direkte i kamp, og i stedet belyse det gode samliv som slesvigerne havde med hinanden, fremskrevet igennem blandt andet kniplingshandler Jens Wulffs dagbog fra perioden.

POUL DUEDAHL ER PROFESSOR VED HISTORIESTUDIET PÅ AALBORG UNIVERSITET OG FORFATTER TIL BL.A. *FORBRYDELSENS ANSIGT* (2013), *ONDSKABENS ØJNE* (2016) OG *VELKOMMEN PÅ BAGSIDEN* (2018), DER ALLE HAR VÆRET KÅRET SOM ÅRETS HISTORISKE BOG. FOTO: PRIVAT.

Hele tiden ved vi som læser, hvad der ligger og venter, og med den første slesvigske krig ude i horisonten fungerer disse historier om et hertugdømme i fred og fordragelighed som en spændingsfaktor, suppleret med en solid omgang historisk forskning.

Duedahl er fuldt ud bevidst om, at der ikke bare var danskorienterede og tyskorienterede, men at der i høj grad også var alle dem midt imellem. Stille og roligt kommer så denne konflikt listende.

Konflikten bliver ikke skabt internt i grænselandets befolkning, men udefra, og ender med at gå ud over dem, der bor i det grænseland, der nu bliver kampland.

“

Bogen afstedkommer også særdeles interessante oplysninger om, hvordan sproget bl.a. blev en kampplads og hvordan begrebet ”Sønderjylland” pludselig blev et sprogligt kneb

Særligt skægt er det at læse om skellet mellem Slesvig-Holsten og Jylland. Om hvordan indbyggerne så på og omtalte hinanden. Med finurlige citater, der bl.a. viser Slesvig-holstenernes noget dystre syn på jyderne og det mørke Jylland.

Bogen afstedkommer også særdeles interessante oplysninger om, hvordan sproget bl.a. blev en kampplads og hvordan begrebet ”Sønderjylland” pludselig blev et sprogligt kneb, for at italesætte over for hertugdømmerne, at Slesvig var en del af Jylland og ikke en nordlig del af det tyske forbund.

Illustrationer af høj kvalitet

Bogen er velskrevet og rigt illustreret. De overordnede kapitler giver en god fordeling af før, under og efter konflikterne, mens det er skrevet med relativt korte afsnit, der læsevenligt giver en god dynamik og fremdrift.

Der er både velvalgte billeder, malerier og kort. Det er behjælpeligt med deltaljerede kort over områderne, der blev kæmpet i, og med tydelige linjer, der viser vigtige skillelinjer. Det hjælper læseren til at forstå, hvor markant et område der i virkeligheden er tale om, og ikke mindst hvor markant et stykke land, der er præget af denne konflikt.

Kortene i bogen viser kampen om den fysiske grænse, malerierne viser de mentale perspektiver. Statens krop og statens sjæl. I det hele taget er illustrationerne og de samtidige malerier i bogen et godt supplement til den velskrevne historie, og det er en stor styrke ved bogen, at det tydeligvis har været en prioritet at få disse med i høj kvalitet.

Menu
"Grænseland" tager højde for det almindelige liv i Slesvig og Holsten, hvor folk handlede med hinanden og var afhængig af markeder, der ikke var begrænset af nationale tilhørsforhold.

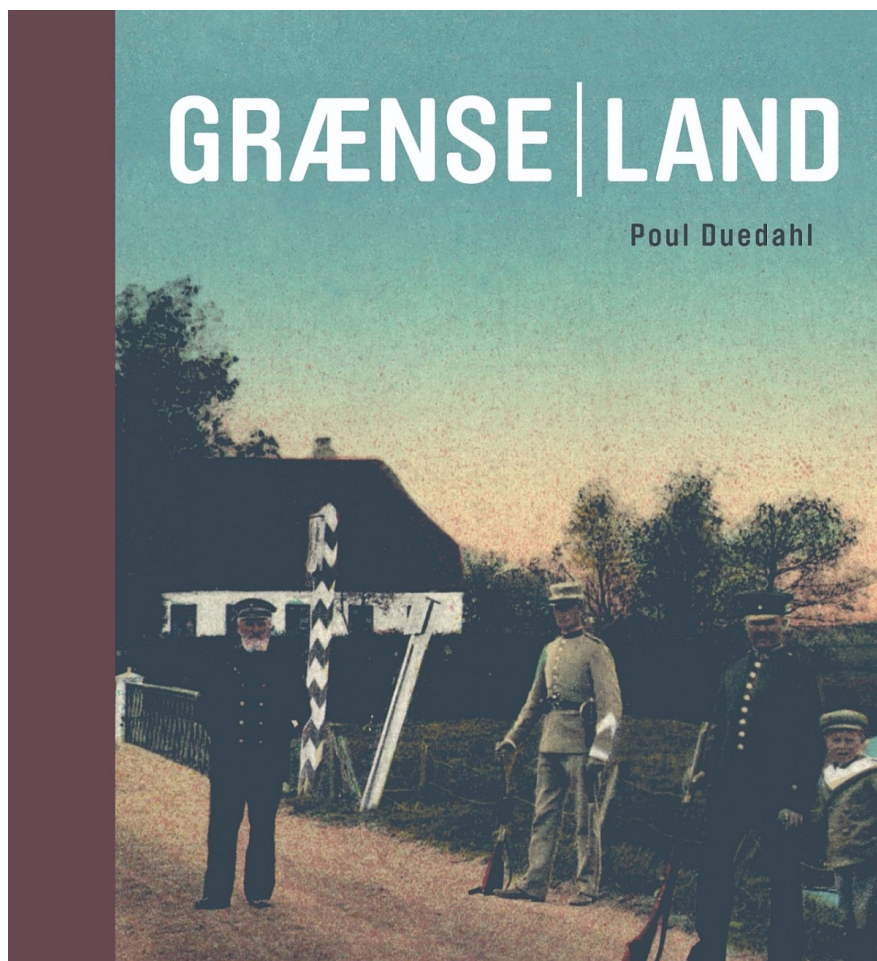

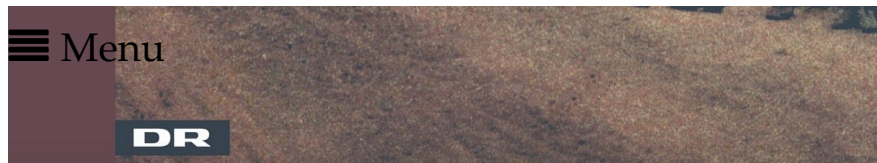
Som en spændingsroman ulmer uroen alligevel under overfladen.

“

Gennem fire overordnede kapitler, bliver læseren ført igennem en blodig og konfliktfyldt tid med kamp om både sprog og grænser, og med ofre af mange afskygninger

Med nationalismens komme, interessekonflikter hos konger og hertuger, bønder og andet godtfolk, bliver dette forhold slået i stykker og igennem fire overordnede kapitler, bliver læseren ført igennem en blodig og konfliktfyldt tid med kamp om både sprog og grænser, og med ofre i mange afskygninger.

En person som Uwe Jens Loransen bliver hevet frem og hans selvmord og martyrium tilskrives – som mange andre faktorer – en rolle i den uro, der bryder frem i 1840'erne.

I det hele taget giver bogen, på trods af vor tids gode naboskab til Tyskland, en række perspektiver om andre historiske begivenheder, hvor nationalt tilhørsforhold, grænsedragninger og frygten for at blive en minoritet også er endt i store tragedier. Også derfor er denne bog et vigtigt bidrag.

Jeg kunne have ønsket et register bagerst, der havde gjort det lettere senere at slå op og finde navne og begivenheder, men det er desværre fravalgt.

Vigtigt jubilæum og vedkommende danmarkshistorie

Bogen strækker sig over lidt mere end 300 sider, og er kronologisk opbygget, så helt umuligt bliver det jo ikke heller ikke at genfinde f.eks. H.C. Andersens rejsebeskrivelser eller fortællingerne om kampen om zoneinddelingen før afstemningen i 1920.

Sønderjylland fik i 2014 en intersemæssig renæssance i resten af landet, og nok særligt hos landets historikere, da nederlaget i 1864 havde 150-års jubilæum.

“

Historien om grænselandet er historien om Danmarks forvandling, og derfor er det en vigtig historie for os alle

Det sker nu igen, og i endnu højere grad. Orla Lehmann spurgte i sin tale i 1842, hvortil Danmark egentlig gik. Han ville have et Danmark til Ejderen. I stedet fik Danmark to blodige krige, sønderjyderne fik endda også en 1. verdenskrig at kæmpe i.

Nu har vi alle et vigtigt jubilæum at forholde os til, og et vedkommende stykke danmarkshistorie belyst.

Historien om grænselandet er historien om Danmarks forvandling, og derfor er det en vigtig historie for os alle. Det ved Poul Duedahl, og det ved du også, når du har læst ”Grænseland”.

Poul Duedahl: [Grænseland](#) 320 sider, 299,95 kr., Gad, udkom 20. maj 2020. Udgives i samarbejde med Danmarks Radio.

Topillustration: Udsnit af bogens forside.

Facebook kommentarer

0 kommentarer

Sortér efter

Tilføj en kommentar ...

[Plugin til Facebook-kommentarer](#)

Modtag POV Weekend, følg os på Facebook – eller støt vores arbejde

Modtag ugens væsentligste analyser,
anmeldelser og essays i **POV Weekend** –
hver fredag morgen.

Det er gratis, og du kan tilmelde dig her

POV er et åbent og uafhængigt dansk non-profit medie.

Har du mulighed for at støtte vores arbejde? Bliv frivilligt støttemedlem her

25 KR./MD. →

50 KR./MD. →

100 KR./MD. →

FACEBOOK

TWITTER

GOOGLE

PINTEREST

TAGS:

DANMARKSHISTORIE

DR

GENFORENINGEN

GRÆNSELAND

GRÆNSELANDET

HISTORISK FORSKNING

KRIG

MINORITETER

NATIONALISME

POUL DUEDAHL

SAMLIV

SLESVIGSKE KRIGE

SØNDERJYLLAND

**DU KAN MÅSKE OGSÅ VÆRE
INTERESSERET I FØLGENDE:**

**Grænselandet og
det mentale
vildsvinehegn**

**Sindelagskontrol:
Vildt regnvejr –
sønderjyske
betragtninger om**

**Langs hegnet #6 –
Hvis svinepesten
kommer, må Jakob**

MAGNUS SØNDERGAARD

SENESTE ARTIKLER

Magnus Søndergaard er født 1989 i Viborg. Han er uddannet cand.mag. i dansk og historie fra Roskilde Universitet, og arbejder til daglig som gymnasielærer. Han interesserer sig primært for – og skriver derfor om – nyere historie, litteratur, fodbold og fankultur.

Ugens overblik

POV WEEKEND samler hver fredag morgen ugens væsentligste debatindlæg, analyser, anmeldelser og essays i et skarpt ugebrev.

Det er selvfølgelig **HELT GRATIS** at modtage, og du kan uforpligtende tilmelde dig her →

Emailadresse

Fornavn

Efternavn